

[Fuglsang.]

gælder det ikke mindst om at forbyde fremstilling og brug af det mest typiske og farligste massetilintetgørelsesvåben, som kendes, nemlig atombomben. Allerede den 6. august 1945, dagen efter at den første atombombe var kastet over den japanske by Hiroshima, udtalte herom den kendte engelske politiker Sir John Anderson:

„Oprettelsen af en hvilken som helst organisation til opretholdelse af verdensfreden ville være det rene spilfægteri, såfremt der ikke findes midler til at gennemføre en effektiv kontrol med et krigsvåben af en sådan styrke. De Forenede Nationers statsmænd har ingen større opgave end at finde et sådant middel.“

Overensstemmende hermed vedtoges det allerede i januar og i december 1946 at nedsætte en atomkommission, hvis opgave det skulle være at udarbejde og fremlægge forslag om at få atomvåbnet og andre masse-tilintetgørelsesvåben taget ud af nationernes militære budgetter. Men også dengang blev det ved vedtagelsen. Endnu i 1948 var der ikke sket andet end, at man i kommissionen stredes om to forslag, et forslag fra Sovjetunionen og et amerikansk forslag, den såkaldte Baruch-plan, der ikke umiddelbart krævede forbud mod atombomben eller tilintetgørelse af de eksisterende bombelagre, men som kun forudså kontrol med atombomberåstoffer samt med industrielle og i nogen grad videnskabelige foretagender, der arbejdede med atomenergi-problemet, og oven i købet en kontrol, der, som erfaringen viser, ville blive behersket af Amerikas Forenede Stater ved hjælp af den blok, der altid stemmer sammen med dem.

Også her gik Sovjetunionens forslag direkte til sagens kerne. I Paris 1948 foreslog man at erklære, som det hed,

„at brugen af atombomber og andre midler til masseudryddelse af mennesker som stridende mod folkenes samvittighed og ære var uforenelig med medlemsskab i FN samt at betragte yderligere forsinkelse fra FN's side som utilladelig, når det gælder gennemførelsen af praktiske forholdsregler for at få gennemført absolut forbud mod atombomben og opretholde streng international kontrol hermed.“

Man afviste fra anden side dette Sovjetunionens forslag, officielt med henvisning til, at en effektiv kontrol, sådan som Sovjetunionen foreslog den, hindredes af Sovjetunionen selv gennem dennes fastholden ved vetoretten. Ganske vist har Sovjetunionens

delegerede, Vishinskij, hertil klart svaret, at Sovjetunionen er af den mening, at det internationale kontrolorgan givetvis må have lov til at tage beslutninger i omhandlede tilfælde gennem stemmeflerhed, altså uden at benytte vetoretten. Men man er ikke kommet længere. Også nu i sidste samling har Sovjetunionen stillet forslag om en fælles fredskonference mellem de fem stormagter for at skabe afspænding, men heller ikke dette synes at ville føre til noget resultat.

Det er ikke lykkedes at skabe en international afspænding. Jeg behøver i så henseende blot at nævne Korea og de begivenheder, der udspiller sig der. Vi husker endnu den modtagelse, den indiske premierminister Nehrus forsøg på at skabe en fredelig løsning af Koreakonflikten fik, at det forslag, han stillede, blev varmt imødekommet i Moskva af Stalin på Sovjetunionens vegne, men afvist i Washington. Og man kan vel ikke undgå at nævne et andet eksempel fra de allersidste dage, nemlig de forsøg fra såvel kinesisk som engelsk side, der blev gjort på endnu i 11. time at komme til en forståelse om Koreaspørgsmålet. Endnu fredag morgen var vore aviser præget af en vis optimisme, der imidlertid endnu inden samme aften brat blev tilintetgjort ved MacArthurs direkte provokerende ofensiv.

Nuvel, ingen er i tvivl om, at situationen er yderst alvorlig, og at det er ethvert ansvarsbevidst menneskes klare pligt at gøre, hvad gøres kan for at redde freden. I den nuværende situation må det være underordnet, hvem der stiller dette eller hint forslag, det afgørende er, om det er rigtigt, om det bidrager til at styrke fredens kræfter. Hvis det er rigtigt — og det er det efter min mening —, at verden har brug for almindelig nedrustning og ikke kaprustning, hvis det er rigtigt, at atombomben bør forbydes, hvis det er rigtigt, at man bør forbyde hidsige krigsspekulanter stadig mere hadefulde krigspropaganda, hvis det er rigtigt, at alle kræfter må sættes ind på at finde en fredelig løsning på enhver væbnet konflikt, og i dette øjeblik især den i Korea, så er det også vor pligt at støtte ethvert forslag, der fremmer en sådan fredelig løsning, hvorfra den end kommer.

Spørgsmålet om at bevare freden og undgå en ny verdenskrig er ikke et abstrakt spørgsmål, der kan afgøres med nogle kønne tale-måder, men det er et spørgsmål om at tage stilling, og tage rigtig stilling, til konkrete ting. Og et sådant yderst konkret og afgørende tilfælde vedrørende spørgsmålet om krig eller fred er spørgsmålet om vor stilling